این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

گزارش تخصصی درس قرآن

علاقه مند کردن دانش آموزان به تدبر در قرآن با راهکارهای مناسب

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

فهرست مطالب

چکیده ۳
واژگان کلیدی : ۴
مقدمه ۴
بیان مسأله ۶
توصیف وضع موجود ۷
اهداف گزارش تخصصی : ۸
هدف اصلی : ۸
اهداف جزئی : ۸
مقایسه با وضع مطلوب : ۸
جمع آوری اطلاعات ۹
تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها و اطلاعات ۱۰
راه حل های پیشنهادی ۱۱
انتخاب راه حل ها ۱۴
اعتبار بخشی به راه حل ها ۱۵

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نظارت بر اجرای راه حل ها ۲۲

ارزیابی بعد از اجرا (نقاط قوت) ۲۷

نقاط ضعف : ۲۸

نتیجه گیری و پیشنهاد ها و راهکارها ۲۸

فهرست منابع و مآخذ ۲۹

چکیده

عنوان پژوهش حاضر این است که ، چگونه توانستم دانش آموزانم را به تحقیق و پژوهش و تدبر در قرآن علاقه مند کنم ؟ و هدف اصلی آن نیز افزایش میزان علاقه مندی دانش‌آموزان یاد شده به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن می باشد. اما نکته ای که اشاره به آن خالی از لطف نمی باشد ، آن است که اگر چه موضوع و عنوان پژوهش حاضر، تکراری به نظر می رسد ، اما باید اذعان نمود که گاهی از اوقات ، تکرار نه تنها زیبا و ضروری ست ، که بسیار حیاتی نیز می باشد ! از آن جمله می توان به تکرار شب و روز، تکرار نمازهای پنج گانه در هر روز وغیره اشاره نمود. علاوه بر این ، آشنا نمودن دانش آموزان با اصول و مبانی دین اسلام، به ویژه قرآن کریم همواره نیازمند تکرار است. زیرا عامل « تکرار » در فرایند تدریس ، امری اجتناب ناپذیر می باشد. بدون شک ، انجام این تحقیق ، از ابعاد گوناگون دارای اهمیت و ضرورت بسیار بوده است. زیرا از یک سو، علاوه بر ایجاد علاقه مندی در دانش‌آموزان به درس قرآن ، میزان فعالیت و مهارت آنان در روخوانی ، روان خوانی ، قرائت و حفظ آیات ، پیام ها و داستان های قرآنی را افزایش می داد و از دیگر سو، موفقیت دانش‌آموزان در یادگیری دیگر دروس) را نیز امکان پذیر می ساخت.و همچنین دانش آموزان را به تحقیق و پژوهش و تدبر در قرآن علاقه مند می ساخت.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

واژگان کلیدی :

دانش آموزان – تحقیق و پژوهش - قرآن – علاقه مندی

مقدمه

قرآن، پیام روشن الهی است که همه انسان ها را به راستی و رستگاری دعوت می کند. از صدر اسلام تا کنون، آموزش این پیام جاودانه الهی، از مهم ترین اهداف تعلیم و تربیت در میان مسلمانان بوده است. در کشور ما نیز، به اقتضای جایگاه دین اسلام در فرهنگ مردم ایران و جایگاه ویژه قرآن در اعتقادات دینی، باید آموزش قرآن مورد توجه همگان باشد تا شرایط مساعد برای تحقق اهداف این آموزش فراهم آید. از این رو، درس قرآن در میان درس های گوناگون دوره های تحصیلی، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. نگاهی اجمالی به دستاورد آموزش قرآن در کشور ما نشان می دهد که این دستاورد، نه با اهمیت و جایگاه ویژه قرآن در اسلام تناسب دارد و نه با میزان علاقه و اهمیتی که تمام آحاد مردم برای قرآن کریم قایل هستند. از این رو به دنبال توصیه ها و تأکیدات مکررمقام معظم رهبری در اعتلای آموزش قرآن در آموزش و پرورش، تلاش های نسبتاً همه جانبه ای در فراهم آوردن زمینه های لازم برای اعتلا و تقویت آموزش قرآن

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

آغاز شد. بدیهی است اهداف آموزش قرآن اولین و مهم ترین امری بود که باید مورد بازنگری و ملاحظه کارشناسانه قرار می گرفت تا بر اساس آن سایر اجزا و ارکان یک برنامه آموزشی مانند: اصول حاکم برآموزش قرآن، سازماندهی منطقی محتوا، روش های مناسب آموزش، تربیت معلم و ارتقای توانایی معلمان قرآن، نظام و شیوه های ارزش یابی، و ویژگی ها و تولید مواد آموزشی و کمک آموزشی، تعیین و تدوین شود.

از مجموعه این امور در ادبیات برنامه ریزی درسی، به راهنمای برنامه درسی تعبیر می شود که متأسفانه درس قرآن تا پیش از چند سال اخیر، فاقد راهنمای برنامه درسی مصوب یا حتی مدونی بوده است. ارائه و بررسی راهنمای برنامه درسی قرآن، مقام و مجال دیگری می طلبد که امید است، در آینده به شیوه ای مناسب به آن پرداخته شود تا فرصت نقد و بررسی آن برای همه دست اندر کاران و علاقه مندان به آموزش قرآن در سراسر کشور فراهم آید. در این مقاله، سعی بر آن است تا با بیان نکات مهم برنامه جدید آموزش قرآن، کلیات این برنامه معرفی شود تا زمینه مناسبی برای طرح مباحث آینده فراهم شود. مهم ترین رویکرد برنامه جدید آموزش قرآن که اهداف و سایربخش های این آموزش را تحت تاثیر خود قرار می دهد، جامعیت آموزش قرآن است ؛ یعنی آموزش قرآن باید به نحوی باشد که از یک سو همه حیطه های یادگیری را شامل شود و به ویژه بر حیطه ی عاطفی که متکفل ایجاد و تقویت انس و علاقه دانش آموزان به قرآن و یا دگیری آن است، تاکید ورزد؛ و از سوی دیگر تمامی موضوعات ضروری آموزش قرآن مانند روخوانی، روان خوانی، صحت قرائت، توانایی درک معنای عبارات و آیات ساده قرآن، آشنایی با معارف انسان سازآن و تدبر در آیات الهی را در حد امکان شامل شود .با توجه به این رویکرد، سه هدف اصلی آموزش قرآن در سه دوره تحصیلی، علاوه بر تقویت انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن، عبارت است از توانایی قرائت قرآن در دوره ابتدایی، درک معنای عبارات و آیات ساده در دوره راهنمایی و تدبر در آیات قرآن کریم و آشنایی با شرح و

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

توضیح آن ها در دوره متوسطه. شایان ذکر است که با توجه به جامعیت اهداف آموزش قرآن، در هر یک از سه دوره تحصیلی متناسب با شرایط ذهنی و روحی دانش آموزان، سایر اهداف نیز مورد توجه قرار می گیرد

بیان مسأله

بدون شک ، مدرسه ، در شکل گیری شخصیت انسان ، از اهمیت بسزایی برخوردار است. حال چنان‌چه ، روش های مورد استفاده در تعلیم و تربیت دانش‌آموزان ، برگرفته از آیات قرآنی و روایات اسلامی باشد ، اثر بخشی آن در نوع گفتار و رفتارآنان ، همواره پایدار و ماندگار است. گواه این ادعا نیز، فرمایش نورانی امیر مؤمنان ، علی(ع) است که می فرماید: یادگیری علم و دانش در کودکی ، همانند حکاکی بر روی سنگ است.(حیدری ابهری ، ۱۳۸۷ : ۴۰) اینجانب ، در اوایل سال تحصیلی یاد شده ، با مشاهده ی رفتار دانش‌آموزان کلاس خود در ساعات قرآن و پرداختن به گفتگوی صمیمی و دوستانه با آنان در خصوص اهمیت و ضرورت توجه به درس قرآن و هم چنین مشورت و تبادل نظر با برخی از اولیای آنان ، متوجه شدم که به جز تعداد اندکی از دانش‌آموزان کلاس ، بیش تر آنان نسبت به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن علاقه ی چندانی از خود نشان نمی دهند! بر این اساس ، همواره این موضوع ذهن مرا به خود مشغول ساخته بود که چرا اغلب دانش‌آموزان کلاس ، در هنگام پخش نوار و یا لوح فشرده ی قرآنی ، با دقت به آن گوش نمی کنند؟چرا بیشتر آنان ، نسبت به درک معانی و حفظ سوره های کوتاه قرآن ، بی تفاوتند؟ و چرا اکثرآنان ، در پرداختن به دیگر فعالیت های قرآنی ، علاقه ی چندانی از خود نشان نمی دهند؟ و به طور کلی ، چرا فراوانی دانش‌آموزان علاقه مند به هر یک از فعالیت‌های قرآنی در کلاس اینجانب ، از مجموع انگشتان دست ، تجاوز نمی کند؟! در واقع مسأله و سؤال اساسی این بود که ، چگونه می توانم سطح علاقه مندی دانش‌آموزان خود را به درس قرآن ارتقا بخشم؟ به عبارت روشن تر، با استفاده از چه روش هایی می توانم میزان علاقه مندی آنان را به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن افزایش دهم؟ بنابراین ، در

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تحقیق حاضر که از نوع پژوهش در عمل ((Action Research بوده است. اقدام پژوه در پی آن بود تا با استفاده از روش های معتبر علمی به جمع آوری داده ها و اطلاعات ((Data and Information لازم با هدف دست یابی به راه حل های مورد نیاز برای حل مسأله پرداخته ، تا پس از انتخاب و اعتبار بخشی مناسب ، به اجرای آن ها بپردازد. لازم به ذکر است که در این تحقیق ، پژوهشگر علاوه بر استفاده از رهنمودهای ارزشمند صاحب نظران و اساتید فن و هم چنین مشارکت و نقادی همکاران گرامی ، از نقطه نظرات دانش‌آموزان کلاس و حتی اولیای آنان نیز بهره مند گردیده است.

توصیف وضع موجود

اینجانب .... .کلاس ...آموزشگاه در اوایل سال تحصیلی ضمن مشاهده نامحسوس رفتار و فعالیت‌های قرآنی دانش‌آموزان کلاس و هم‌چنین نظر سنجی کتبی و انجام مصاحبه با آنان و حتی اولیای مربوطه و تبادل نظر با معلم سال گذشته شاگردان کلاس ، متوجه عدم علاقه مندی بیش تر آنان به درس قرآن گردیدم

۱.بیش تر دانش‌آموزان در ساعات قرآن ، یا با هم صحبت می کردند و یا بی مورد برای بیرون رفتن از کلاس اجازه می گرفتند.

۲.آیه های قرآن را در هنگام استفاده از نوار به صورت منظم ، هم خوانی نمی کردند.

۳.برخی از دانش‌آموزان در ساعات قرآنی ، غیبت های بی مورد ویا غیر موجه داشتند.

۴.تمایل چندانی به گوش دادن عبارت ها ، پیام ها و مفاهیم ساده قرآنی از خود نشان نمی دادند.

۵.به خواندن و حفظ سوره های کوتاه قرآن علاقه ای نشان نمی دادند.

۶.با انجام وضو و هم چنین اصول و آداب احترام به قرآن نا آشنا بودند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۷.با عناوین کتاب های داستان قرآنی نا آشنا بودند.

۸.در تمیز نگه داشتن کتاب قرآن چندان کوشا نبودند.

۹.کاملاً با گنجینه ی احادیث و پیام های قرآنی ناآشنا بودند.

۱۰. در اجرای نمایش ، به ویژه نمایش های قرآنی، مهارت کافی را نداشتند.

۱۱. برخی از اولیای دانش‌آموزان ، از عدم علاقه مندی فرزندشان به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن ، اظهار نارضایتی می کردند.

اهداف گزارش تخصصی :

هدف اصلی :

علاقمند کردن دانش اموزان به تدبر در قرآن

اهداف جزئی :

برسی علل بی علاقگی دانش آموزان به درس قرآن

بکارگیری روش هایی جهت علاقمند کردن دانش اموزان به تدبر در مفاهیم قرآنی

مقایسه با وضع مطلوب :

در مقایسه با وضع مطلوب دانش اموزان بایستی علاقمند به تدبر در مفاهیم قرآن شوند .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

جمع آوری اطلاعات

به لحاظ حضور در کلاس و ارتباط مستقیم با دانش‌آموزان و محیط پیرامون آن‌ها ، برخی از اطّلاعات خود را از طریق مشاهده به دست آوردم. به این صورت که گاهی از صفحه ی سفیدی ، برای مشاهده استفاده کرده و نکات کلیدی را یادداشت می نمودم.گاهی هم از فرم مشاهده استفاده می کردم. ملاک‌های این فرم از قبل با توجه به اهداف مورد نظر تنظیم گردیده بود و هنگام مشاهده ی نا محسوس رفتار دانش‌آموزان ، موارد مورد نظر را نشانه گذاری می کردم .

نمونه موارد مورد نظردر فرم مشاهده :

۱. در زنگ قرآن با نشاط است. ۲. در همخوانی سوره‌ها مشارکت دارد.

با توجه به نیاز و اهداف مورد نظر در این تحقیق، دو نوع پرسش نامه را تدوین نمود. نوع اول ، پرسش نامه بسته پاسخ ، ویژه دانش‌آموزان پایه ششم بود که برای جذاب کردن آن از تصاویر برای پاسخگویی استفاده گردید. نوع دوم ، پرسش نامه ی باز پاسخ بوده است که پاسخگویان می‌توانستند به صورت تشریحی به پرسش‌های ارایه شده پاسخ دهند ،که این پرسش نامه برای ۲۰ نفر از همکاران محترم و تمامی اولیای گرامی تهیه شده بود نمونه پرسش ، ویژه دانش‌آموزان : از خواندن قرآن لذّت می‌بری؟ نمونه پرسش ، ویژه همکاران محترم و اولیای گرامی: به عقیده ی شما با استفاده از چه روش هایی می توان میزان علاقه مندی دانش‌آموزان دبستان را به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن افزایش داد؟

ضمن مصاحبه با ... نفر از همکاران حاضر در آموزشگاه و هم چنین اغلب اولیای دانش‌آموزان و حتی تمامی فراگیران کلاس ، به جمع‌آوری داده ها و اطلاعات مورد نظر پرداختم و به منظور بهره مندی بیش تر از

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نظرات و جلوگیری از اتلاف وقت ، از ضبط صوت نیز استفاده گردید. سؤالات مطرح شده در مصاحبه عبارت بودند از:

۱.به نظر شما با استفاده از چه روش هایی می توان زنگ قرآن دانش‌آموزان را با نشاط نمود؟ ۲.برای جذاب کردن آموزش درس قرآن دانش‌آموزان ، چه راهکارهایی را پیشنهاد می کنید؟ ۳.به نظر شما با استفاده از چه روش هایی می توان دانش‌آموزان را به درک مفاهیم قرآنی ، قرائت و حفظ سوره ها علاقه مند نمود؟ د. بررسی پرونده های تحصیلی دانش‌آموزان با استفاده از یادداشت‌ها ، بررسی پوشه کار ،کارنامه ی تحصیلی و دفتر حضور و غیاب آنان ، داده ها و اطّلاعات لازم را در خصوص میزان علاقه مندی دانش‌آموزان کلاس به درس قرآن و فعالیت های مربوط به قرآن جمع آوری نمودم.

تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها و اطلاعات

پس از مشاهده رفتار دانش‌آموزان در کلاس و مصاحبه با آنان و حتی اولیای مربوطه و هم چنین تبادل نظر با مدیر، معاونین دانش‌آموزان کلاس و بررسی مطالب پرسش نامه های جمع‌آوری شده و تجزیه و تحلیل و تفسیرآن ها ، عوامل مؤثر در ایجاد مسأله ، شناسایی گردیدکه به شرح زیر می باشد:

خشک و بی روح بودن کلاس قرآن دانش‌آموزان ؛ • سنتی بودن روش آموزش قرآن به دانش‌آموزان در سال گذشته؛ • جایگزین کردن دروس دیگر در ساعت درسی قرآن دانش‌آموزان در دوره پیش دبستانی؛ • عدم تشویق دانش‌آموزان حافظ قرآن در سال گذشته؛ • شرکت ندادن دانش‌آموزان در اجرای مراسم ها و مناسبت های دینی و مذهبی آموزشگاه ؛ • عدم توجه و بی اهمیتی اولیای دانش‌آموزان به درس قرآن. با توجه به شناسایی عوامل مؤثر در ایجاد مسأله ، در پی آن بودم تا با استفاده از روش های گوناگون ، ضمن برطرف

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

کردن عوامل ایجاد کننده مسأله ، در جهت افزایش میزان علاقه مندی دانش‌آموزان یاد شده به درس قرآن و فعالیت های مربوط به آن نیز گام های بلند و مؤثری بردارم.

راه حل های پیشنهادی

پس از گرد آوری اطلاعات لازم از طریق مطالعه ی کتاب های گوناگون و هم چنین داده های جمع آوری شده از پرسش نامه ها ، پرونده تحصیلی دانش‌آموزان کلاس ، مشاهدات خود و علاوه بر آن بحث و گفتگو و تبادل نظر با مدیر، معاونین ، همکاران سال گذشته دانش‌آموزان و حتی دیگر مربیان مراکز قرآنی در قالب مصاحبه ، به ارایه موارد یاد شده پرداختم که شامل راه حل های پیشنهادی زیر می باشد :

۱. تغییر مکان کلاس درس قرآن در ساعت درسی مربوطه به توصیه‌ی یکی از همکاران برای ایجاد تنوع و جذاب کردن کلاس درس قرآن و حفظ تزئینات آن و پوسترهای نصب شده با اجازه مدیر محترم مرتّب شده و اختصاص به زنگ قرآن داده شود.

۲. استفاده از سیستم رایانه و ویدئو پروژکشن در آموزش درس قرآن به پیشنهاد یکی از همکاران ، برای افزایش یادگیری و آموزش بهترقرآن ، می‌توان در هنگام تدریس از وسایل یاد شده استفاده نمود.

۳. برگزاری مراسم جشن قرآن به پیشنهاد اولیای گرامی ، کتاب‌های قرآن درسی کادو شده ، هدایایی تهیه شود و در روز برگزاری جشن قرآن ، این هدایا به همراه کتاب قرآن درسی به دانش‌آموزان اهدا گردد.

۴. برگزاری مسابقات حفظ و قرائت قرآن همراه با معنی آن و اهدا جایزه ی ویژه به حافظان و قاریان قرآن به توصیه یکی از همکاران برگزاری مسابقات قرآنی هم باعث ایجاد رقابت صحیح در بین دانش‌آموزان می‌گردد و هم انگیزه ی آنان را برای یادگیری بهتر قرآن افزایش می دهد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۵. قرائت سوره های کوتاه و بخشی از آیه الکرسی توسط دانش‌آموزان همه روزه در شروع ساعت اولیه کلاس به توصیه برخی از همکاران محترم ، خواندن سوره‌ها و آیه الکرسی در ابتدای هر روز به مدت ۱۰ دقیقه ، هم باعث یادگیری و حفظ سوره می‌شود هم موجب متبرّک شدن کلاس در آن روز به آیات نورانی قرآن می‌شود که بهتر است ، آموزگار مورد دوم را برای دانش‌آموزان توضیح دهد تا آنان نیز با اعتقادات دینی و مذهبی آشنا شوند.

۶. قرائت قرآن توسط دانش‌آموزان به صورت گروهی در مراسم ها و مناسبت های گوناگون آموزشگاه به توصیه یکی از اولیا ، همخوانی قرآن توسط دانش‌آموزان باعث زیباشدن صوت آنان شده ، شرکت در مراسم ها و مناسبت های مختلف آموزشگاه نیز موجب افزایش اعتماد به نفس فراگیران می‌گردد.

۷. خواندن کتاب داستان های قرآنی برای دانش‌آموزان توسط آموزگار یا یکی از خود فراگیران به پیشنهاد چند تن از همکاران ، در خواندن داستان‌های قرآنی باید توجه داشت ، داستان‌هایی خوانده شود که با روحیات دانش آموزان و میزان درک آنان مطابقت داشته ، از خواندن و بیان داستان‌هایی که درک آن برای دانش آموزان مشکل می باشد ویا از میان داستان‌هایی که در مورد عذاب الهی بوده و موجب خدشه‌دار شدن روحیّات لطیف آنان می‌گردد ، خودداری شود.

۸. دیدار و آشنایی دانش‌آموزان با قاریان قرآن به توصیه یکی از مربیان قرآن ، دیدار با قاریان قرآن می‌تواند انگیزه‌ای برای افزایش علاقه‌مندی دانش‌آموزان به درس قرآن ، باشد.

۹. اجرای نمایش بر اساس داستان های قرآنی توسط دانش‌آموزان به نظر یکی از همکاران اجرای نمایش توسط دانش‌آموزان ، با داشتن یک راوی و چند بازیگر، علاوه بر علاقه‌مندی آن‌ها به داستان‌های قرآنی ، باعث فرا گرفتن نکات اخلاقی و پیام‌های قرآنی فراوانی می‌شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۰. تهیه و ارایه کتاب های داستان قرآنی به دانش‌آموزان به پیشنهاد اولیا ، چند کتاب داستان قرآنی تهیه شده و در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد.

۱۱. نصب پوستر های زیبا از عبارت ها و سوره های قرآنی در کلاس قرآن یکی از راه‌های انتقال اطلاعات از حافظه‌ی کوتاه مدت به حافظه‌ی دراز مدّت تکرار مطالب آموخته‌شده‌است. (سیف ، ۱۳۷۶ : ۳۶)

۱۲. اجرای بازی با کلمات و عبارت های قرآنی برای دانش‌آموزان کلاس به توصیه یکی از همکاران ، از آن‌جایی که یادگیری همراه با بازی بهتر صورت می‌گیرد ،

۱۳. استفاده از نمودار آموزشی قرآن برای تشویق دانش‌آموزان به پیشنهاد یکی از اولیا

۱۴. فراهم ساختن امکان مشارکت دانش‌آموزان همراه با آموزگار خود در برنامه نماز جماعت آموزشگاه به توصیه معاون پرورشی آموزشگاه ، شرکت کردن دانش‌آموزان در نماز جماعت به همراه آموزگار، می‌تواند در آنان برای خواندن نماز، انگیزه بیش تری ایجاد کند.

۱۵. خواندن اشعار و سرود های قرآنی برای دانش‌آموزان به پیشنهاد دانش‌آموزان

۱۶. استفاده از نشانگرهای زیبا برای خط بری عبارت های قرآنی (ترجیحاً دست ساخته دانش‌آموزان) به پیشنهاد چند تن از اولیای گرامی ، استفاده از نشانگر برای تمرکز حواس بیشتر، مؤثر می‌باشد و اگر دانش‌آموزان خودشان آن را درست کنند بهتر است.

۱۷. استفاده از نوارها و لوح های فشرده ی قرآنی، شامل تصاویر و داستان های مربوطه در فرایند تدریس

. ۱۸. استفاده از لباس و پوشش های رنگی شاد و مناسب توسط آموزگار و دانش‌آموزان کلاس در زنگ قرآن

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۹. استفاده از تاج گل برای دانش‌آموزان در ساعات قرآن به پیشنهاد یکی از همکاران ، استفاده از تاج گل در زنگ قرآن باعث تنوع و جذابیّت برای دانش‌آموزان می‌شود.

۲۰. نصب نوار چسب با عرض مناسب بر روی آیات و عبارت های کتاب قرآن دانش‌آموزان به توصیه یکی از اولیا ،

انتخاب راه حل ها

میزان موفقیت و تغییری که در وضعیت موجود حاصل می شود ، بستگی به قدرت و توان اثربخشی (Effectiveness) راه حل ها دارد و نتیجه بخشی راه حل ها نیز، بستگی به جوانب لازم برای تدارک یک برنامه منظم و صحیح در اجرای پژوهش دارد. و این امر، مرهون دقت ، درایت ، مهارت و هوشمندی پژوهشگر می باشد.(سیف اللهی ، ۱۳۸۴ : ۱۳۲) حال که انتخاب چند راه حل از میان روش های پیشنهادی گوناگون ، نیازمند دقت و درایت خاص می باشد. از این رو ، با دقتی خاص از میان راه حل های پیشنهادی ، برخی از آنان را انتخاب نمودم که عبارتند از :

۱.توجیه اولیای دانش‌آموزان در ابتدای سال تحصیلی در خصوص اهتمام ویژه آنان به درس قرآن؛

۲.برگزاری جشن با شکوه قرآن در اولین جلسه ی درس آن برای دانش‌آموزان؛

۳.استفاده از بیت القرآن آموزشگاه در ساعات درس قرآن؛

۴.آموزش رعایت آداب و اصول احترام به قرآن از سوی دانش‌آموزان؛

۵.تهیه و ساخت نشانگرهای زیبا همراه با جا قرآنی مناسب توسط دانش‌آموزان و اولیای آنان؛

۶.تدریس عملی آموزش وضو و نماز به دانش‌آموزان؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۷.آموزش قرآن به سه زبان (فارسی، عربی و انگلیسی) با استفاده از رایانه ، دیتا و کتاب تدوین شده

۸.استفاده از لباس و پوشش های رنگی شاد و مناسب در زنگ قرآن همراه با عطر و مواد خوش بوکننده؛

۹.آموزش آیه الکرسی به دانش‌آموزان همراه با ذکر ایام هفته؛

۱۰. ساخت گنجینه ی پیام های قرآنی و احادیث اسلامی توسط دانش‌آموزان؛

۱۱. تهیه و خواندن کتاب های داستان و شعر قرآنی برای دانش‌آموزان؛

۱۲. اجرای نمایش های قرآنی درکلاس توسط دانش‌آموزان؛

۱۳. کشیدن نقاشی های گوناگون از موضوعات قرآنی توسط دانش‌آموزان؛

۱۴. استفاده از وجود قاریان قرآن همراه با لوح های فشرده مربوطه؛

۱۵. تشویق دانش‌آموزان به حفظ سوره های کوتاه قرآن همراه با معنی آن ؛

۱۶. تهیه نمودار تشویقی و کارت های عبارت های قرآنی همراه با معنی آن ؛

۱۷. اجرای طرح انس با قرآن و نماز ویژه دانش‌آموزان کلاس و اولیای آنان؛

۱۸. پذیرایی از دانش‌آموزان در ساعات قرآنی؛

۱۹. شرکت دادن دانش‌آموزان در برنامه ها، مناسبت ها و مسابقات قرآنی آموزشگاه

اعتبار بخشی به راه حل ها

در مجموع معیارهای اعتبار یابی این پژوهش به شرح زیر بوده است :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

* قابل اجرا بودن راه حل‌های انتخابی. * انگیزشی بودن روش ها. * ابتکاری بودن بعضی از راه حل‌های انتخابی. * پیش بینی اثر بخش بودن روش های انتخابی در ترغیب دانش‌آموزان دبستان به درس قرآن. * متناسب بودن راه حل ها با دوره ی سنی دانش‌آموزان مورد نظر. به لطف الهی ، راه حل های انتخابی به میزان بالایی مورد تایید و تحسین اساتید فن و همکاران گرامی و حتی برخی از اولیای ارجمند قرار گرفت. بنابراین ، با اطمینان بیش تری توانستم راه حل های انتخابی را به مرحله اجرا در آورم. اجرای راه حل ها در واقع اجرای راه حل ها ، مهم ترین بخش یک پژوهش می باشد. همه ی تلاش ها و زحمات پژوهشگربستگی به اجرای یک یا چند راه حل مؤثر دارد. اگر روش های مناسبی برای حل مسأله ، ابداع و ایجاد نشود ، پژوهشگر به نتیجه مطلوب نخواهد رسید... وجه تمایز اصلی این نوع از تحقیق با سایر انواع تحقیقات ، در اجرای راه حل ها به منظور ایجاد تغییردر وضع موجود است.(سیف اللهی ، ۱۳۸۴ : ۱۴۴) حال که اجرای راه حل ها در این نوع از تحقیق ، نیازمند توجه بسیار است ، بر آن شدم تا با دقت نظر فراوان ، تک تک راه حل ها را به اجرا در آورد که گزارش آن به شرح زیر می باشد.

۱. توجیه اولیای دانش‌آموزان در ابتدای سال تحصیلی در خصوص اهتمام ویژه آنان به درس قرآن از پیامبر اسلام (ص) روایت است که فرمود : هیچ پدری به فرزندش قرآن نمی آموزد ، مگر آن که خداوند در روز قیامت تاج سلطنت بر سر پدر و مادرش می نهد و دو حلّه بر آنان می پوشاند. با توجه به نقش و جایگاه خانواده و اولیای دانش‌آموزان در تربیت قرآنی آنان ، در اوایل سال تحصیلی جلسه ای برای اولیای محترم تدارک دیدم و در آن جلسه نکات مهم و ضروری را در مورد چگونگی استفاده از نوار یا لوح فشرده ی قرآن به منظور افزایش یادگیری بهتر دانش‌آموزان در خصوص سوره ها و داستان های قرآنی بازگو نمودم ، هم چنین در مورد چگونگی تشویق دانش‌آموزان برای قرائت سوره ها و معنی آن ها و داستان های قرآنی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

توضیحات لازم ارایه گردید. و از آنان خواسته شد تا به طور جدی پی گیر فعالیت‌های قرآنی فرزندان خود در خانه و مدرسه باشند.

۲. برگزاری جشن با شکوه قرآن در اولین جلسه‌ی درس آن برای دانش‌آموزان در این رابطه قرآن کریم به صراحت و زیبایی می فرماید : « آنان به فضل و رحمتی که از طرف خداوند نصیب‌شان گردیده ، خرسند و شادمانند.» با توجه به خوشایند بودن برپایی چنین جشنی برای دانش‌آموزان ، در هفته ی دوم مهرماه ، جشن با شکوه قرآنی با تزیینات زیبا برپا شد . در این جشن با شکوه ، ابتدا یکی از دانش‌آموزان کلاس اول سوره ی کوتاهی را که حفظ بود ، برای حاضران قرائت کرد.

۳. استفاده از بیت القرآن الکریم آموزشگاه در ساعات درس قرآن یکی از عوامل مؤثر در یادگیری دانش آموزان ، فراهم آوردن فضای شاد و کودک پسند برای یادگیری است. بدون شک ، طراحی این نوع فضاهای آموزشی ، مستلزم فعالیت و کار بیش تری است. بر این اساس ، با همکاری چند نفر از اولیای دانش‌آموزان کلاس و اجازه مدیر محترم آموزشگاه ، یکی از کلاس ها را تمیز، مرتّب و تزیین کرده و با عنوان بیت القرآن الکریم آموزشگاه نام‌گذاری کردیم و به زنگ قرآن دانش‌آموزان اختصاص داده شد.

۴. آموزش رعایت آداب و اصول احترام به قرآن، از سوی دانش‌آموزان قرآن خود در مورد رعایت آداب تلاوت چنین می فرماید : « جزپاکان دست بر آن نزنند.» این تعبیر ممکن است اشاره به پاکیزگی ظاهر باشد که تماس گرفتن با خطوط قرآن باید توأم با طهارت و وضو باشد

۵. تهیه و ساخت نشانگر زیبا همراه با جا قرآنی مناسب توسط دانش‌آموزان و اولیای آنان به منظور خط بری آسان سوره ها و جلو گیری از ورق زدن صفحات کتاب قرآن از سوی دانش‌آموزان ، در یکی از زنگ های هنر، نحوه ی درست کردن نشانگر قرآن را به دانش‌آموزان آموزش دادم. و بعد از آن ، هر یک از دانش‌آموزان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ضمن درست کردن نشانگر، با سلیقه ی خود آن را تزئین می کرد. علاوه بر این ، به منظور آموزش غیر مستقیم (Indirect) آداب تمیز نگه داشتن قرآن، از اولیای دانش‌آموزان نیز خواسته شد تا برای فرزند خود جا قرآنی زیبا و مناسبی تهیه کنند.

۶. تدریس عملی آموزش وضو و نماز به دانش‌آموزان

۷. استفاده از لباس و پوشش های رنگی شاد و مناسب در زنگ قرآن همراه عطر و مواد خوش بو کننده اهمیت توجه به پوشش مناسب، چنان است که رسول اکرم (ص) سفارش به پوشیدن لباس های روشن و سفید می نمودند.(مظاهری ، ۱۳۸۲ : ۵۷) هم‌چنین از نتایج تحقیقات علمی چنین به دست آمده که ، ماهیت رنگ ها دارای تأثیر روانی بسیار جالبی است. دانش آموزان با لذت بردن از درک زیبایی های رنگ به زندگی خود معنا می‌بخشند و خود را از کسالت و افسردگی ناشی از یکنواختی محیط رها می سازند. رنگ ها در شخصیت انسان ها اثر بسزایی داشته ، باعث ایجاد تجربه های هیجانی از قبیل : خنده و شادی ، غم و اندوه ، آرامش و تحریک پذیری، سکوت و هیجان می گردند

۸. آموزش آیه الکرسی به دانش‌آموزان همراه با ذکر ایام هفته آیه الکرسی مجموعه ای از صفات جمال و جلال الهی بوده و از سیطره ی قدرت علم خداوند بر تمام موجودات و کائنات سخن می گوید. به طوری که پیامبر اکرم(ص) فرمود : « آیه الکرسی از گنجی در زیر عرش به من داده شده است و به هیچ پیغمبری قبل از من داده نشده » (طایران ، ۸۷ ۱۳ : ۱۲۶) بر این اساس و به منظور ایجاد تمرکز و جلب توجه در دانش‌آموزان ، من لوحه ی مربوط به آیه الکرسی را روی دیوار کلاس نصب‌کرده و هر روز در ۵ دقیقه ی دوم زنگ اوّل آن را همراه با دانش‌آموزان می خواندیم و تکرار می کردیم.(لازم به ذکر است که هر روز ۵ دقیقه اوّل ، به خواندن سوره های کتاب قرآن دانش‌آموزان همراه با معنی آن اختصاص یافته بود.) علاوه بر این ، به

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

منظور ایجاد انگیزه و یادگیری بیش تر در فراگیران ، متن آیه الکرسی ، در قالب کارت های چاپی آماده ، در اختیار دانش‌آموزان کلاس قرار داده شد ، تا خواندن آن را در منزل همراه با خانواده ی خود نیز تکرار و تمرین کنند. هم چنین ، با آموزش ذکر ایام هفته و معانی آن به دانش‌آموزان ، از آنان خواسته می شد تا در یادگیری و حفظ آن نیز بکوشند.

۹. تهیه و خواندن کتاب های داستان و شعر قرآنی برای دانش‌آموزان نقش و جایگاه داستان های قرآنی در بیداری آدمی چنان است که خود قرآن در این زمینه می فرماید : « ... این داستان را به مردم بگو، شاید به اندیشه فرو روند.» این در حالی است که ، یکی از روش های جذاب در ارایه ی مفاهیم قرآنی به دانش آموزان ، بیان آن به شیوه ی داستان یا شعر است. داستان های قرآنی می تواند به طور غیر مستقیم ، زمینه ی مناسبی را برای تقویت ایمان دانش آموزان به خدا ، پیامبران و اولیای الهی و سایر مفاهیم دینی فراهم سازد. داستان ها از یک سو موجب جذابیت و تنوع در آموزش قرآن می شوند و از سوی دیگر ، موجب افزایش علاقه و انگیزه دانش آموزان به کتاب و درس قرآن خواهد شد.(اقتباس از انوشه پور و همکاران ، ۸۵ ۱۳ : ۱۸) هم چنین قرآن کریم بسیاری از نکات اخلاقی و عبرت های تاریخی خود را در قالب داستان بیان می فرماید و بر هیچ کس پوشیده نیست که شیرین ترین ، جذاب ترین و واقعی ترین داستان ها ، قصه های قرآن است . یکی از ابزارهای مؤثر برای تربیت دانش آموزان نیز استفاده از قصه های مورد علاقه ی آنان می باشد. از طریق این داستان ها می توان آداب و رسوم صحیح زندگی را به آنان آموخت.(شاهزیدی ، ۱۳۸۶ : ۲۶) به همین منظور با همکاری اولیای دانش‌آموزان، چند جلد کتاب داستان قرآنی تهیه کرده و روی دیوار کلاس که قبلاً بندکشی شده بود قرار دادمدانش‌آموزان از این طریق می توانستند هفته ای یک کتاب داستان یا بیشتر، امانت گرفته و بخوانند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۰. اجرای نمایش های قرآنی در کلاس توسط دانش‌آموزان : از آن جا که دانش‌آموزان خود نقش های مورد نظر را انتخاب می کنند و بر اساس وظایف محوله به ایفای آن می پردازند ، شور و شوق فراوانی برای انجام دادن این کار دارند.(فضلی خانی ، ۱۳۸۶ : ۲۱۸) در همین راستا دانش‌آموزان کلاس به صورت گروهی یک کتاب داستان قرآنی را خوانده و نقش های مورد نظر را انتخاب می‌کردند و پس ازتمرینات لازم ، در فرصتی مناسب به ایفای نقش می پرداختند ، که انجام این کار برای آنان بسیار شورآفرین و لذت بخش بود.

۱۱. کشیدن نقاشی های گوناگون از موضوعات قرآنی توسط دانش‌آموزان نقاشی وسیله ای برای به کار گیری مهارت ها و توانایی های دانش آموزان و ایجاد تصاویری است که می تواند بیان کند، کودک در چه مرحله ای از نظر تحولات ذهنی ، عاطفی (Affectional) و زیبایی شناسی قرار دارد.(مقدسی ، ۱۳۷۲: ۱۸)

۱۲. تشویق دانش‌آموزان به حفظ سوره های کوتاه قرآن همراه با معنی آن دانشمندان به خوبی در یافته اند که ، زیر بنای زندگی افراد، در دوران کودکی پی ریزی می شود. از این رو، قلب و روان کودک بسان لوح سفیدی است که اگر در دست نقاش چیره دستی قرار گیرد ، هر نقشی که بر روی آن ترسیم کند ، تا پایان عمر، بر آن صفحه باقی می ماند.(سبحانی ، ۱۳۶۱ : ۷۷ و ۷۸) بر این اساس ، ایجاد علاقه مندی در دانش آموزان به حفظ قرآن ، باعث می گردد که در آینده رفتار و گفتار آنان نیز قرآنی باشد. اما ایجاد این نوع از علاقه مندی در دانش‌آموزان ، نیازمند عاملی به نام تشویق است. در واقع نقش و جایگاه تشویق در تربیت افراد به ویژه دانش آموزان ، چنان است که خداوند کریم در کتاب آسمانی خود به پیامبر اسلام (ص) می فرماید : « و تو را نفرستادیم مگر آن که بشارت دهی[و تشویق کنی] ...» [۷] (اسراء/ ۱۰۵) از این رو، با استفاده از روش های گوناگون مانند : ضبط صدای دانش‌آموزان حافظ قرآن کلاس در هنگام قرائت سوره ها ، اهدای جوایز به آنان ، نصب تصویر دانش‌آموزان نمونه اخلاقی روی تابلوی مربوطه و بهره مندی از دیگر

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

روش های تشویق ، دانش‌آموزان کلاس را به یادگیری و حفظ سوره های کوتاه قرآن همراه با معنی و شعر آن ، ترغیب می نمودم

. ۱۳. تهیه نمودار تشویقی و کارت های عبارت های قرآنی همراه با معنی آن اسلام از جمله ادیانی است که بیش از هر دینی به تشویق و تبشیر توجه دارد. قرآن کتابی است که به پیروان آیین محمّدی (ص) به دفعات بشارت می دهد و مؤمنین را در ادامه دادن راه حق و حقیقت و برخورداری از مواهب بهشتی و نعمات بی شمار آن در زندگانی پس از مرگ ، تشویق می کند.(مجوّزی ،۱۳۷۶ : ۳۲) در این راستا ، با همکاری یکی از اولیای دانش‌آموزان ، نموداری زیبا ، ویژه ی درس قرآن تهیه کرده و بر دیوار بیت‌القرآن الکریم آموزشگاه نصب نمودم. دانش‌آموزان به ازای انجام هر فعالیت قرآنی یک ستاره دریافت کرده و در محل مشخص شده روی نمودار نصب می کردند. کارت های عبارت های قرآنی که روی مقوای رنگی چاپ شده بود ، بعد از تدریس هر سوره در اختیار دانش‌آموزان قرارداده می شد و آن ها نیز به صورت هم خوانی ، آن کلمات و عبارت ها را تکرار می کردند. سپس کارت ها روی دیوار بیت القرآن الکریم نصب می شد تا همواره در معرض دید دانش‌آموزان باشد

۱۴. شرکت دادن دانش‌آموزان در برنامه‌ها، مناسبت ها و مسابقات قرآنی آموزشگاه قرآن کریم در خصوص چگونگی شرکت افراد در فعالیت های اجتماعی، گزینه ی همکاری و تعاون را پیشنهاد می کند. آن جا که می فرماید : « و در نیکو کاری و پرهیزکاری همکاری کنید. »[۸] (مائده / ۲) این در حالی است که، هر چه بیش تر از فرصت های موجود در برنامه ها و مناسبت ها ی تربیتی استفاده کنیم، به همان اندازه می توانیم در پرورش استعدادهای دانش‌آموزان موفق باشیم. (اقتباس از حیدری ، ۱۳۷۲ : ۹۲) هر چند که اجرای برنامه ها ، مناسبت ها و مسابقات قرآنی آموزشگاه همواره بر عهده ی دانش‌آموزان پایه های بالاتر بود. اما

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

توانستم با شرکت دادن دانش‌آموزان کلاس خود در اجرای برنامه ها و مناسبت های آموزشگاه ، زمینه ظهور و بروز توان مندی های آنان را نیز فراهم سازم.

نظارت بر اجرای راه حل ها

در اجرای راه حل ها ، به درستی آن ها نیز دقّت می نمودم. یعنی در حین اجرای روش های انتخابی ، علاوه بر نظارت کامل ، کنترل کننده مداوم امور نیز بودم. به گونه ای که پیشرفت کار را زیر نظر داشته و پیوسته وقایع را ثبت می نمودم و در فرایند اجرا ، نه تنها از همکاران منتقد خود ، در مورد پیشرفت طرح کمک می گرفتم که در صورت نیاز، تغییرات لازم را نیز در اجرای طرح اعمال می نمودم.

هدف های کلی آموزش قرآن دردوره ابتدایی به شرح زیر است:

آشنایی با قرآن کریم به عنوان کلام الهی و کتاب آسمان؛

تقویت انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن؛

توانایی روخوانی قرآن به صورت شمرده وآرام از روی مصحف با رسم الخط آموزشی؛

توانایی خواندن آیات کتاب درسی به صورت روان یا آهنگین؛

آشنایی با قواعد ضروری روخوانی قرآن؛

حفظ برخی از سوره های کوتاه کتاب درسی؛

آشنایی با برخی از داستانهای قرآن کریم؛

فراگیری معنای برخی ازکلمات ساده و عبارات کوتاه قرآن؛

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تقویت علاقه به شنیدن ، خواندن و فهم معنای آیات قرآن کریم؛

آشنایی با مفهوم برخی از پیام های قرآن؛

شناخت و تقویت استعدادهای دانش آموزان در گرایش های گوناگون آموزش قرآن.

محتوای آموزش قرآن در دوره ابتدایی با توجه به جامعیت آموزش قرآن و اصول حاکم بر این آموزش، که مهم ترین آن جذاب و دلپذیر بودن محتوا و روش های تدریس با تاکید براستفاده ازهنر برای دست یابی هرچه بیش تر به پیامدهای عاطفی آموزش است. محتوای آموزش قرآن در دوره ابتدایی از بخش های زیر تشکیل می شود:

۱- استماع سوره ها و آیات کتاب درسی از نوار آموزشی: تلاوت زیبای قرآن از جاذبه های هنری قرآن کریم است که همه افراد را درسنین مختلف به سوی خود جذب می کند. از سوی دیگر در آموزش هایی که به نوعی با آموزش زبان ارتباط دارد، مهم ترین و اولین گام، شنیدن است. شنیدن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن مهارت های اصلی زبان آموزی است. از این رو اهمیت شنیدن به عنوان اولین گام آموزش قرآن روشن می شود. بهره گیری از استماع سوره های قرآن، این فرصت را پیش می آورد تا آموزش قرآن قبل از توانایی دانش آموزان در خواندن صامت ها و مصوت ها، آغاز شود. نکته قابل ذکر در آموزش قرآن این است که استماع تلاوت زیبای قرآن، هم طریقت دارد و هم موضوعیت؛ طریقت دارد زیرا صوت زیبای قرآن فضای شورانگیز و دلپذیری را فراهم می آورد که مملو از خاطرات و معنویت است. این فضا به کلاس قرآن روحانیت خاصی می بخشد و کام و جان دانش آموزان را از حلاوت کلام وحی، آکنده می سازد. شنیدن صوت زیبای قرآن در کلاس درس و فضای یادگیری، انحصار نه چندان مطلوب شنیدن آیات الهی در مراسم خاصی همچون عزا و سوگواری را می شکند و به طور طبیعی، به دانش آموزان می آموزد که صوت زیبای قرآن در

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

همه زمان ها و مکان ها، روح بخش آدمی است و دیگر ایشان هرگاه بهترین نغمات قرآنی را می شنوند، خاطره ناگوار از دست دادن عزیزانشان را به خاطر نمی آورند. همچنین هم خوانی دسته جمعی دانش آموزان به همراه نوارآموزشی موجب شور و شوق آن ها گشته و بهره گیری از گوش که تقریباً درآموزش و پرورش دوره ابتدایی ما به فراموشی سپرده شده است، احیا می شود.

موضوعیت دارد زیرا یکی از هدف های فراموش شده درآموزش های رایج قرآن کریم؛ قرائت به شیوه صحیح و زیبا و با صوت و لحن عربی است. این هدف باید مورد توجه باشد و به تدریج در آموزش قرآن جای خود را باز کند. در این میان، استماع صوت صحیح و زیبای قرآن، بهترین، ساده ترین و عمومی ترین روشی است که امکان دست یابی به این هدف را دراختیارعموم فراگیران قرار می دهد. تولید نوارهای آموزش قرآن همراه کتاب از پایه اول ابتدایی تا پایان دوره متوسطه و استفاده از آن درکلاس درس از برنامه های راهبردی گروه قرآن است که بحمدالله تاکنون در کنار تألیف هر کتاب جدیدی، نوار آموزشی آن نیز تولید شده و دراختیار مدارس قرار گرفته است، تا به عنوان یک وسیله آموزشی، و نه فقط کمک آموزشی، در متن فرآیند یاددهی – یادگیری قرار گیرد.

۲- روخوانی آیات قرآن کریم: دانش آموزان برای دست یابی به مهم ترین هدف آموزش قرآن در دوره ابتدایی، از پایه اول تا پایه پنجم، کلمات، عبارات، آیات وسوره های جزء سی ام قرآن کریم را روخوانی می کنند. این فعالیت، بر اساس سوادآموزی فارسی و با استفاده از رسم الخط آموزشی از پایه اول ابتدایی آغاز می شود و تا پایان دوره پنجم ادامه می یابد. روخوانی دانش آموزان از، بخش خوانی کلمات و عبارات به صورت دسته جمعی، آن گاه به صورت فردی با اشاره معلم به صامت ها و مصوت ها و سپس بدون اشاره معلم آغاز می شود و با شمرده خوانی ادامه می یابد تا به خواندن معمولی و روان خوانی برسد. سیر و طول زمانی این مسیر برای دانش آموزان با توجه به استعدادهای آنها متفاوت است. برخی سریعترو برخی آهسته

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تر این مسیر را طی می کنند. از اصول حاکم برآموزش قرآن، توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان و عدم سخت گیری های بی جا نسبت به آنهاست. در آموزش روخوانی، لوحه های آموزشی جایگاه و نقش ویژه ای دارند. این لوحه ها به شیوه هایی که در کتاب های راهنمای معلم پایه های مختلف توضیح داده شده است، استفاده می شود. در فرآیند یاددهی – یادگیری روخوانی قرآن کریم، نقش عمده و فعال برعهده خود دانش آموزان است و آموزگار بیشترین نقش راهنما و هدایت گری را برعهده دارد.

۳- پیام های قرآنی:

پیام های قرآنی، عبارات یا آیات معمولاً کوتاه، شعار گونه و حکمت آمیزی از قرآن کریم است که ضمن برخورداری از زیبایی و بلاغت، مفهوم ارزشمند اخلاقی، تربیتی، اعتقادی و اجتماعی خاصی را دارد. آشنایی با پیام های قرآنی نیزهم طریقیت دارد وهم موضوعیت؛ طریقیت دارد زیرا در درس قرآن به ویژه در دوره ابتدایی به اقتضای موضوع و هدف های آموزش مورد نظر، امکان درک معنا و مفهوم موضوع یادگیری برای دانش آموزان، کم تر فراهم می شود. به طور کلی، این امرمی تواند یک نقص محسوب شود و حتی از نظر روان شناسی یادگیری، برخی پیامدهای نامطلوب داشته باشد.

برای مثال گاهی گزارش می شود که دانش آموزان، آموزش قرآن را با علاقه و انگیزه خوبی آغاز می کنند، ولی به تدریج از این انگیزه کاسته می شود. یک علت این امر می تواند عدم برقراری ارتباط معنایی بین دانش آموز و موضوع یادگیری باشد. درک معنای پیام های قرآنی و برقراری ارتباط با موضوع پیام و گفت و گوی فعال و دو سویه میان آموزگارو دانش آموزدرباره موضوع پیام، بهترین فرصت را در درس قرآن برای رفع نقص مذکور فراهم می آورد و دانش آموز به وسیله درک معنای پیام ها با سخنان خدا در قرآن آشنا شده و می آموزد که خدا در قرآن مطالب بسیار شیرین، ارزنده و مفیدی حتی برای دانش آموزان بیان داشته

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

است. بدیهی است، این تلقی از قرآن کریم در کنار زمینه های بسیار مناسب و مساعد اجتماعی و فرهنگی جامعه برای یادگیری قرآن، بسیارمفید و ارزشمند است. یکی از هدف های آموزش جامع قرآن کریم، آشنایی با معارف انسان ساز آن است و یکی از بهترین راه های این آشنایی در دوره ابتدایی، بیان این معارف در قالب پیام های قرآنی است. مفهوم پیام های قرآنی عموماً در قالب تصاویر جذاب، داستان های کوتاه، شعر و قطعات ادبی مناسب ارائه می شود تا هرچه بیش تر مورد توجه دانش آموزان قرارگیرد. هر چند که دانش آموزان در دوره ابتدایی عمدتاً در صدد فراگیری مهارت روخوانی و قرائت قرآن هستند، ولی طرح پیام های قرآنی مانع از آن است که دانش آموزان گمان کنند که قرآن و آموزش آن مجموعه ای از مطالب مقدس و الهی است که باید نحوه خواندن آن را آموخت، ولی از آن ها هیچ معنا و مفهومی عاید ما نمی شود.

۴- درک معنای عبارت ساده، کوتاه و پرکاربرد قرآن: دست یابی به این هدف، به طوراساسی و جدی در دوره راهنمایی پیگیری می شود ولی با توجه به زمینه های بسیارخوب و مشترکات قابل توجه میان زبان فارسی و عربی، می توان مقدمات دست یابی به این هدف را با آهنگی بسیار ملایم و مناسب از دوره ابتدایی آغاز کرد. قابل ذکر است که حداقل حدود ۵۰۰ لغت در کتاب های مختلف دوره ابتدایی وجود دارد که این لغات با همان معنایی که در فارسی بکار می رود، در قرآن کریم نیز به کار رفته است و قطعاً گنجینه لغات دانش آموزان نسبت به آشنایی با معنای کلمات رایج مشترک میان قرآن و زبان فارسی، بیش از این تعداد است. آیا دریغ نیست که در سنین کودکی که بهترین ایام برای یادگیریهای پایداراست، به شیوه های مناسب از این فرصت طلایی استفاده نشود و گام های مفید و مؤثری را برای توانایی دانش آموزان جامعه اسلامی خود، در راه فهم قرآن بر نداریم؟! فرصتی که به دلیل مشترکات زیاد زبان فارسی و زبان قرآن، در هیچ یک از زبان های مسلمانان غیرعرب زبان وجود ندارد. از این رو دانش آموزان از پایه اول تا پایه پنجم ابتدایی به تدریج با معنای برخی از کلمه ها، ترکیب ها و عبارت های ساده ورایج قرآن آشنا می شوند و یک بار دیگر کلمه ها و

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ترکیب هایی را با کلمات هم خانواده آن ها و یا حتی با خود آن ها در فارسی آشنا و مانوس هستند، در آینه زیبا و شفاف آیات قرآن کریم می یابند و می آموزند. همان طور که تجربه چند سال اخیر نشان داده است، این بخش از آموزش، بر انگیزه و علاقه دانش آموزان نسبت به قرآن و یادگیری آن افزوده است و تشنگی و مبارکی را در فراگیری معنای زلال آیات و عبارات قرآنی، برای آنها به ارمغان آورده است.

۵- داستان ها ی قرآنی: این داستان ها، بخش دیگری از معارف قرآنی هستند که از نظر محتوا و قالب برای دانش آموزان دوره ابتدایی تناسب دارند .در هرپایه تحصیلی چند داستان قرآنی انتخاب شده است که دانش آموزان پس از روخوانی و قرائت آیات مربوط به آن داستان آشنا می شوند. داستان ها با تصویرهای زیبا همراه هستند تا هم برانگیزنده ذوق و شوق دانش آموزان باشند و هم کتاب آموزش قرآن را از زیبایی، تنوع و طراوت لازم برخوردار سازند.. در پایان این بخش از مطالب، بیان این نکته ضروری است که در برنامه و محتوای آموزش قرآن، سعی شده است تا هر یک از بخش های فوق همچون پنجره ای باشد که از فضای محدود کتاب وکلاس به سوی باغ سبز و انبوه سایر برنامه ها، فعالیت ها، کتاب ها، نرم افزارها و نوارهای صوتی وتصویری قرآن باز می شود، تا هر دانش آموزی مطابق علاقه و ذوق خود، استعداد خویش را در آن زمینه شکوفا سازد.

ارزیابی بعد از اجرا (نقاط قوت)

بعد از اجرای راه حل ها نتایج زیر بدست امد :

۱ – دانش آموزان به درس قرآن علاقمند شدند

۲ – دانش آموزان به تدبر در مفاهیم قرآن علاقمند شدند.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نقاط ضعف :

وقت کم در ساعت کلاس قرآن

نتیجه گیری و پیشنهاد ها و راهکارها

ارایه پیشنهاد ها و راهکارها ، ناشی از اشرافیتی است که محقق بر موضوع دارد.. به گونه ای که هر پیشنهادی در خصوص کار خود ارایه دهد ، می تواند سندی ارزشمند برای دیگران باشد. (سیف اللهی ، ۱۳۸۴: ۱۸۵) حال با توجه به مطلب یادشده ...

الف. به مسئولان محترم آموزش و پرورش پیشنهاد می گردد :

۱.با اجرای سلسله برنامه های کوتاه و بلند مدت آموزشی برای معلمان ، آنان را به اجرای طرح های متنوع قرآنی تشویق نمایند تا از این طریق شاهد نهادینه شدن فرهنگ قرآن و رفع مهجوریت از آن در مدارس ، به ویژه در دبستان باشیم.

۲.با اختصاص دادن یکی از کلاس های هر آموزشگاه به عنوان « بیت القرآن الکریم» و هم چنین زیبا سازی و تجهیز آن به وسایل آموزشی و کمک آموزشی ، می توان میزان علاقه مندی دانش‌آموزان را به درس قرآن ، به ویژه در پایه اول دبستان افزایش داد.

ب. به همکاران گرامی توصیه می شود :

۱. ضمن تلاش در جهت دانش افزایی خود و استفاده از روش های نوین تدریس ، بر میزان علاقه مندی دانش‌آموزان به درس قرآن ، به خصوص در دبستان ، بیش از پیش بکوشند.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲.به اخلاق قرآنی هم چون صبر و بردباری ، محبت و مهربانی متخلق باشند که این امر، عامل مهمی در افزایش علاقه مندی دانش‌آموزان به درس قرآن ، به ویژه در پایه اول دبستان می باشد.

ج. به اولیای ارجمند پیشنهاد می گردد :

۱.با ایجاد تعامل سازنده بین دو نهاد خانه و مدرسه ، نسبت به درس قرآن فرزندان خود ، اهتمام بیش تری داشته باشند.

.علاوه بر پی گیری فعالیت های قرآنی در مدارس ، خود نیز به طور ویژه در افزایش علاقه مندی فرزندان به درس قرآن ، کوشا و فعال باشند.

فهرست منابع و مآخذ

۱. قرآن مجید.

۲. احمدی، سید مهدی(۱۳۸۵)، آموزش روخوانی و روان خوانی ، ساری: شلفین، چاپ سوم.

۳. ارکانی بهبهانی حائری، محمود(۱۳۷۹)، فرهنگ تربیت فرزند در اسلام ، قم: پیام مهدی(عج)، چاپ اول.

۴. اسرار، مصطفی(۱۳۷۳)، دانستنی های قرآن ، تهران: محیا، چاپ ششم.

www.asemankafinet.ir